

Udskriftsdato: 22. maj 2022

VEJ nr 9596 af 09/06/2021 (Gældende)

At-vejledning 13.0.1-1 om undervisningspligtige unges arbejde

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: 20205001191

At-vejledning 13.0.1-1 om undervisningspligtige unges arbejde

Juli 2021

Opdateret juli 2021. Erstatte At-vejledning E. 0.1 af marts 2007

Indhold

- 1 Kort om vejledningen
.
- 2 Hvilke unge gælder reglerne for?
.
- 3 Hvad må børn og unge arbejde med?
.
 - 3.1 Det gælder for børn under 13 år
.
 - 3.2 Det gælder for unge på 13-14 år og ældre unge omfattet af undervisningspligten
.
- 4 Hvad må unge ikke arbejde med?
.
- 5 Regler om unges arbejdstid og hviletid
.
 - 5.1 Arbejdstid
.
 - 5.2 Pauser og hviletid
.
 - 5.3 Særligt om arbejdstidsregler ved kulturelle aktiviteter
.
- 6 Krav til dig som arbejdsgiver for en ung.
.

1. Kort om vejledningen

I denne At-vejledning kan du læse om de regler, der gælder for undervisningspligtige unges arbejde. Det vil sige reglerne om, hvad undervisningspligtige unge må arbejde med, hvor længe de må arbejde – og hvad kravene er til dig, hvis du er arbejdsgiver for en ung.

Vejledningen handler alene om de regler, der gælder for unge under 18 år, der stadig er omfattet af undervisningspligten.

Reglerne for de 15-17-årige, der ikke er omfattet af undervisningspligten, kan du læse om i At-vejledningen om ikke undervisningspligtige unges arbejde.

De regler, vejledningen her beskriver, er fastsat i bekendtgørelsen om unges arbejde.

To væsentlige hovedregler:

- Børn under 13 år må som udgangspunkt ikke udføre arbejde for en arbejdsgiver – men de må gerne medvirke i en række former for kulturelle aktiviteter af erhvervsmæssig karakter, hvis man får tilladelse til det hos politiet.
- De 13-14-årige samt ældre unge, der stadig er omfattet af undervisningspligten, må udføre en række former for lettere arbejde for en arbejdsgiver.

Begge hovedregler uddybes i denne vejledning.

2. Hvilke unge gælder reglerne for?

Reglerne, der er beskrevet i denne vejledning, gælder for unge under 18 år, der stadig er omfattet af undervisningspligten, og som arbejder for en arbejdsgiver.

Hvornår er den unge omfattet af undervisningspligt?

Undervisningspligten slutter ifølge Folkeskoleloven den 31. juli, efter at den unge har modtaget regelmæssig undervisning i 9 år – dog senest den 31. juli det år, hvor den unge fylder 17 år.

Undervisningspligten kan opfyldes på andre måder end ved 9 års undervisning i folkeskolen. Det kan være ved undervisning, der svarer til folkeskolens – eller hvis der med skolen er indgået en aftale om, at den unge i stedet for den almindelige skolegang deltager i erhvervsmæssig uddannelse eller beskæftigelse.

Hvad er arbejde for en arbejdsgiver?

Når man skal vurdere, om der er tale om, at en ung arbejder for en arbejdsgiver, kan man bl.a. se på:

- om den unge udfører arbejde, der ligner det arbejde, andre ansatte udfører
- om den unge har pligt til at stille sin personlige arbejdskraft til rådighed
- om der er nogen, der instruerer den unge i arbejdet og fører kontrol med den unge
- om der stilles arbejdsrum, redskaber og andre nødvendige hjælpemidler til rådighed i forhold til arbejdet.

Alle fire kriterier behøver ikke være opfyldt, for at der er tale om arbejde for en arbejdsgiver.

Reglerne om unges arbejde gælder som hovedregel også for unge, der arbejder i arbejdsgiverens private husholdning eller i en familievirksomhed¹⁾. Reglerne gælder dog ikke, hvis der kun er tale om lejlighedsvist eller kortvarigt ufarligt arbejde (hvis der er tale om et landbrug, gælder reglerne dog også for lejlighedsvist eller kortvarigt arbejde).

3. Hvad må børn og unge arbejde med?

3.1. Det gælder for børn under 13 år

Børn under 13 år må som udgangspunkt ikke udføre arbejde for en arbejdsgiver. Men et barn under 13 år kan i konkrete tilfælde få tilladelse af politiet til at medvirke i kulturelle aktiviteter af erhvervsmæssig karakter, hvor der er tale om, at der er en arbejdsgiver. Aktiviteterne må ikke skade barnets sikkerhed, sundhed eller udvikling – eller gå væsentligt ud over barnets skolegang.

Kulturelle aktiviteter af erhvervsmæssig karakter, hvor der er en arbejdsgiver, kan fx være særlige sportsaktiviteter, opvisninger, teaterforestillinger, koncerter, cirkusforestillinger, radio, tv, filmoptagelser, reklamefilm og modelarbejde.

Sådan søger du

Det er barnets forældre eller den virksomhed, der ønsker at beskæftige barnet, der skal søge om tilladelsen.

Du kan som virksomhed godt på én gang søge om, at flere børn deltager i den samme kulturelle aktivitet – men så skal du beskrive omfanget og arten af det enkelte barns deltagelse i aktiviteten.

- Find ansøgningsskemaet her: www.politi.dk/NR/rdonlyres/E06AF51B-5E8F-45CB-B786-A910B3CE7858/0/P361_0615.pdf.
- Send ansøgningen til Politidirektøren i Midt- og Vestjyllands Politi.

3.2. Det gælder for unge på 13-14 år og ældre unge omfattet af undervisningspligten

Unge, som er 13-14 år, eller ældre og stadig omfattet af undervisningspligten, må arbejde med lettere arbejde.

Det kan fx være:

- Lettere arbejde inden for landbrug, gartneri, rideskoler – fx med fodring, udmugning, pasning af mindre husdyr og heste, bær- og frugtplukning
- Lettere rengøring, oprydning og borddækning
- Lettere manuel montering, dog ikke lodning og svejsning
- Lettere malearbejde, dog ikke sprøjtemaling
- Lettere budtjeneste, herunder piccoloarbejde og udbringning af aviser og reklamer
- Lettere arbejde med bogopsætning på biblioteker
- Lettere arbejde i butikker – fx med modtagelse, sortering prismærkning og pakning af varer
- Lettere ekspedition i forretninger, restauranter mv.

4. Hvad må unge ikke arbejde med?

Unge på 13-14 år samt ældre unge, der stadig er omfattet af undervisningspligten, må ikke arbejde med noget, der kan være farligt for deres sikkerhed og sundhed.

De må fx ikke:

- **Arbejde med eller i farlig nærhed af maskiner.** Forbuddet gælder alle maskiner - undtaget ufarlige husholdnings- eller kontormaskiner som fx støvsugere og kopimaskiner.
- I visse brancher inden for industri- og detailområdet må unge dog udføre lettere arbejde i nærheden af maskiner, når en række betingelser er opfyldt:
 - **Industri:** Det er en betingelse, at maskinerne eller de tekniske hjælpemidler er standset og på effektiv måde sikret mod igangsætning og risiko for tilskadekomst. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes andre foranstaltninger, der effektivt sikrer, at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. De unge må ikke komme i kontakt med bevægelige dele eller på anden måde udsættes for risiko fra maskinerne o.lign, herunder skal automatiske anlæg i drift være sikret efter gældende regler. Maskindrevet håndværktøj må ikke være tilgængeligt. Dette gælder for virksomheder, der har en branche- eller DISCO-kode, der er nævnt i bekendtgørelsens bilag 10.
 - **Detail:** Det er en betingelse, at der er tale om maskiner, der er omfattet af bekendtgørelsens bilag 1, pkt. 1, a) til d). Maskinerne skal være udformet eller afskærmet således, at de bevægelige og bearbejdende dele er utilgængelige under drift, og der ikke er andre farer ved maskinerne. Det er også en betingelse, at de unge ikke udsættes for fare, herunder at uindkapslede maskiner er standset og effektivt sikret mod igangsætning og tilskadekomst eller på anden vis er effektivt sikret mod tilskadekomst, fx i form af indkapsling. Dette gælder for virksomheder, der har en branchekode, der er nævnt i bekendtgørelsens bilag 11.
- **Arbejde med eller i farlig nærhed af farlige stoffer og materialer.** Forbuddet gælder alle farlige stoffer og materialer. Det vil sige de stoffer og materialer:
 - der er nævnt i bekendtgørelsens bilag 4
 - der er forsynet med et faresymbol eller med risikosætning om brandfare eller miljøfare
 - der er forsynet med påskriften: "Leverandørbrugsanvisning kan rekvireres af erhvervsmæssige brugere".
- **Arbejde med processer, der er farlige for deres sikkerhed og sundhed.** Det gælder især arbejde, der er fysisk belastende, fordi unges muskler, knogler og led ikke er fuldt udviklede. Ved løft, træk og skub skal der derfor tages særligt hensyn til den unges alder og fysik, og unge må normalt ikke løfte mere end ca. 12 kg. [Få mere vejledning om unge og løft]

5. Regler om unges arbejdstid og hviletid

5.1. Arbejdstid

Der er forskellige regler omkring arbejdstid for unge omfattet af undervisningspligten afhængigt af deres alder:

Det gælder for unge på 13-14 år

De unge må arbejde:

- 2 timer om dagen på skoledage
- 7 timer om dagen på andre dage end skoledage
- 12 timer om ugen, på uger med en eller flere skoledage
- 35 timer om ugen i uger, hvor der er helt skolefri.

Det gælder for unge på 15-17 år, der er omfattet af undervisningspligten

De unge må arbejde:

- 2 timer om dagen på skoledage
- 8 timer om dagen på andre dage end skoledage
- 12 timer om ugen, på uger med en eller flere skoledage
- 40 timer om ugen i uger, hvor der er helt skolefri.

Før begge grupper gælder det derudover, at:

- Hvis den daglige arbejdstid er på 7 timer eller mere, skal arbejdstiden ligge samlet
- Hvis den unge arbejder som led i en uddannelse, skal den tid, den unge bruger på undervisning, regnes med i arbejdstiden
- Arbejdstiden skal lægges sammen, hvis den unge arbejder for flere arbejdsgivere.

5.2. Pauser og hviletid

Der er særlige regler omkring pauser og hviletid for undervisningspligtige unge under 18 år.

- Hvis den daglige arbejdstid overstiger 4,5 timer, skal den unge have en pause på mindst 30 minutter. Pausen kan ikke placeres ved arbejdets begyndelse eller ved arbejdets slutning.
- De unge skal have en sammenhængende hvileperiode på mindst 14 timer i døgnet og må ikke arbejde i tidsrummet fra kl. 20.00 til kl. 6.00.
- De unge skal have 2 sammenhængende fridøgn inden for hver periode på 7 døgn. Heraf skal ét fridøgn normalt omfatte søndag. Hvis de 2 fridøgn ikke kan placeres i sammenhæng, skal det ene fridøgn lægges i umiddelbar tilknytning til en daglig hvileperiode.

5.3. Særligt om arbejdstidsregler ved kulturelle aktiviteter

Hvis den unges deltager i kulturelle o.l. aktiviteter, kan reglerne om arbejdstid, hviletid, arbejdstidens placering og fridøgn fraviges, når der ved arbejdets planlægning, tilrettelæggelse og udførelse tages hensyn til den unges alder, udvikling og helbredstilstand samt til indvirkningen på skolegang eller anden uddannelse.

6. Krav til dig som arbejdsgiver for en ung

Der er en række regler, der særligt gælder for dig som arbejdsgiver, hvis du har unge under 18 år ansat:

- **Du skal vurdere, om der er nogle særlige risici forbundet med det arbejde, den unge skal lave.** Du skal beskrive risiciene særskilt i din arbejdspladsvurdering (APV).
- **Du skal også sørge for at forebygge risiciene i den måde, du tilrettelægger den unges arbejde på – og lære den unge hvordan han eller hun varetager arbejdet på en sikker måde.** Fx skal du sørge for, at den unge har lært at bruge tekniske hjælpemidler korrekt. Husk at unge typisk har sværere ved at vurdere, hvad der kan være farligt end voksne.
- **Du skal sikre, at der er en voksen, der fører tilsyn med den unges arbejde.** Hvis der er tale om arbejde med ingen eller få risikomomenter, eller hvis den unge er meget rutineret, behøver tilsynet kun at være periodevist. Hvis der er tale om et mere risikofyldt arbejde, kan det være nødvendigt, at den person, der fører tilsynet, står umiddelbart ved siden af den unge og overvåger arbejdet.
- **Hvis den unge er under 15 år eller stadig er omfattet af undervisningspligten, skal du underrette den unges forældre eller værge om, at du har ansat den unge.** Du skal skrive, hvor lang arbejds-

tiden er. Hvis du har vurderet, at der er risici forbundet med arbejdet, skal du også kort beskrive risiciene, og hvad du har gjort for at forebygge dem. Der er ingen krav til, hvordan du skal lave din underretning. Du kan fx nøjes med at sende den del af din arbejdspladsvurdering, der beskriver risiciene ved den unges arbejde sammen med oplysningerne om arbejdstiden.

Arbejdstilsynet, den 9. juni 2021

- 1) En familievirksomhed er en virksomhed, hvor arbejdet udelukkende udføres af de medlemmer af arbejdsgiverens familie, som hører til husstanden.